

SUMMARY

Każdy temat eklezjologiczny przyjmowany bywa ze znaczną dozą ostrożności: eklezjologia wszak, ten istotny fundament dogmatyki, pra-sakrament, widzialny znak obecności Chrystusa na ziemi był wraz z upływem czasu poddawany rozlicznym „modyfikacjom”, opracowany przez mniej lub bardziej prawowiernych teoretyków czy myślicieli. Mimowolnie Odbiorca pyta więc, czy w tym przypadku nie kryją się jakowe błędy, jakie „podstępne nauki”, jakaś „super naturalność”.

Nie bez znaczenia jest też osobiste doświadczenie eklezjalne – w przypadku jego negatywnego wymiaru żadna, choćby najbardziej „angelologiczna” katecheza eklezjalna nie spowoduje przeżywanego w samotności poczucia krzywdy, odrzucenia, deprecjacji osobowej...

Jest zatem temat eklezjologiczny wypadkową teorii i doświadczenia, myśli Bożej i kategorii ludzkiej. Nie inaczej jest z powyższą pracą o. Aliaksandra Yuzvy z Diecezji Grodzieńskiej. Ideą naczelną przyświecającą zaistnieniu tego opracowania była jedność eklezjalna, która zwłaszcza w ostatnim czasie ożyła dzięki dialogom międzykościelnym.

W kontekście jedności Cerkiew, z natury swojej charakteryzująca się „jednością Ducha w zespoleńiu ze światem” (por. Ef 4, 3) jest zarazem pełnią i rozwijającym się w nieustannym *continuum* życiem uwielbiającym Boga, przepelonym duchowym doświadczeniem.

Jednocześnie, jak każda forma żywego, oddana przez Chrystusa człowiekowi Cerkiew cieszyć się może nie tylko działaniem pełnych nadziei do Niej przychodzących, lecz także oddziaływaniem odstępów, heretyków czy (zwłaszcza w przypadku Ortodoksyjnych) raskolników. Efekt działania tej drugiej grupy daje znać o sobie choćby w zagubieniu ludzkim, choćby w nieustannie powtarzanym pytaniu o jakość i miejsce cerkiewne w świecie.

Niewątpliwie dramatycznym i brzemiennym w skutkach na długie wieki wydarzeniem okazała się być „wielka schizma”, kolejny ważny kontekst niniejszego opracowania.

Sam fakt odsunięcia się katolików rzymskich od Światowego Prawosławia jawi się więc przyczyną rozdrobnienia tej samej Cerkwi Katolickiej na rozmaite wspólnoty religijne, mianujące siebie „Kościołami”.

Przedłużający się stan podziału skłonił jednak do zamiany „relacji nienawiści” na „relację dialogu”. Zmiana taka, zwłaszcza w sferze mentalnej nie nastąpiła od razu, lecz dokonywała się stopniowo, najczęściej metodą małych kroków.

Wiek XX, obfitujący w burzliwe wydarzenia społeczno-polityczne okazał się okresem nader trudnym i to dla wszystkich chrześcijan rozsianych po całym świecie. Dwie wojny światowe, wiele wojen lokalnych czy mniej znaczących konfliktów zbrojnych wyznaczały czas, któremu towarzyszyły zarazem trudności i problemy egzystencjalne poszczególnych jednostek i burzliwy rozwój naukowo-techniczny. Taka sytuacja nie mogła nie być obojętna w odniesieniu do przemian ideałów duchowych wśród ludzi. Łatwiej było im odnaleźć podobnych sobie, łatwiej do siebie się zbliżyć.

Nie oznacza to jednak, by omówiony powyżej temat stracił na aktualności. Również w czasach współczesnych Jeden Święty Powszechny i Apostolski Kościół bywa osłabiany przez oddzielanie się Odeń chrześcijańskich społeczności, co jak i wcześniej wydaje się być jednym z najbardziej złożonych problemów eklezjologicznych.

18.04.2018

РЕЗЮМЕ

Каждая экклезиологическая тема воспринимается со значительной долей осторожности: ведь экклезиология, этот значимый фундамент доктрины, пратоинство, видимый знак присутствия Христа на земле с течением времени поддавалось различным „модификациям”, обработанная более или менее правоверными теоретиками или мыслителями. Адресат невольно задается вопросом, не скрываются ли в таком случае, какие-либо ошибки, какие-то „коварные науки”, какая-то „сверхъестественность”.

Существенным является также собственный экклезиологический опыт – в случае его негативного восприятия ни одна, даже самая „ангелологическая” церковная катехизация не вызовет переживаемого в одиночестве чувства несправедливости, отторжения, личностного обесценивания...

Таким образом, экклезиологическая тема является столкновением теории и опыта, Божьей мысли и человеческой категории. Не иначе есть с данной работой о. Андрея Юзвы из Гродненской епархии. Изначальной идеей, определяющей появление данной работы, было церковное единство, которое ожило, особенно за последнее время, благодаря межцерковным диалогам.

В контексте единства, Церковь, характеризующаяся по своей природе „единством Духа в союзе с миром” (см. Еф 4,3), является также полнотой и развивающейся в неустанном *continuum* жизнью любящей Бога, переполненной духовным опытом.

Одновременно, как каждая живая форма, отданная человеку через Христа, Церковь может утешаться не только деяниями приходящих в Нее и исполненными надежды, но также воздействием на отступников, еретиков или (особенно в случае Православия) раскольников. Эффект воздействия той второй группы дает о себе знать хотя бы в потерянности людей, в непрерывном повторении вопроса о качестве и месте церкви в мире.

Несомненно, драматическим и чреватым последствиями на долгие века событием, оказалась „великая схизма”, еще один важный контекст данной работы.

Сам факт отстранения римских католиков от Мирового Православия является причиной раздробления той же Католической Церкви на разнообразные религиозные общины, называющие себя „Церквями”.

Затянувшееся состояние разделение наклонило, однако, к изменению „отношений ненависти” на „отношения диалога”. Такая перемена, особенно в ментальной сфере не наступила сразу, но происходила постепенно, чаще всего методом маленьких шагов.

Anna Kholodenko
18.04.2018

SUMMARY

Each ecclesiastic thesis seems to be taken with precaution. The ecclesiology, this essential “dogmatic basis” treating the *Pra-Sacramentum*, the visible sign of Christ presence in the earth, in different periods of the Church history became an especial object of “modification”. A great deal of more or less “strict” researchers tries to modify a “practical form” of ecclesiastic life or simplify the *Ecclesia* theory as well. Finally many Reade-Acceptors become able to suspect the possible theological errors in this religious researches, looking for a kind of “treacherous” or “super naturalism”.

In seems to be very important also the personal Church experience – in case of its negative dimension each theological system, each “the most angelologic catechesis” becomes not useful in front of sense of unjustified psychological damage, rejection, a personal depreciation...

How it was mentioned, each ecclesiastic thesis is the outcome both of theory and experience, of the God mind and human category. In the same way was constructed a dissertation written by the Father Alexander Yuzva, an Orthodox priest from the Diocese of Grodno. The main coming-into-being idea of this piece above was an ecclesiastic Unity between Orthodox and Roman Catholic Churches, which seems to be more active than it was before because of inter confession dialogues.

If we treat the Church Unity problem, *de natura* characterised by coexistence of the Holy Spirit and the world (confer *Eph 4:3*) we cannot forget its nature, which in the same time is both Height of Being and the progress of real life, the *continuum* of Adoration God, the *continuum* of high spiritual experiences.

In this way the Church in its progressive and living nature is “dedicated” by Christ to each human being. Although the God protects his community of faith, He permit it not only come in contact with the full-hoping Men but also to be exposed to different form of enemy-acting apostates, heretics or (especially in case of the Orthodoxy), *raskolnics*. The acting of the last “believing people” category effects by evoking many kinds of human feeling be lost. And the unhappy person often repeate question about a quality of the Church and its function in the modern world.

Without doubts, one of the most important factors generating all difficult ecclesiological situations is a “Great Schism” in 1054. In this dissertation it seems to be treated as a main historic factor.

But the Author claims also, that sufficient factor of the “Catholic Church fragmentation” are the Confessors from Rome were able to create many small but different communities, called “churches”. This situation complicates relation between all groups of believing which generates many troubles and even personal tragedies.

Such a situation was not able to last too long, so it seemed necessary to change these “hate relations” into “dialogue ones”. This change, especially in the mental aspect of life did not appear immediately, but was generated step by step.

The 20th century, a “storm period” in social and political aspects of life was very difficult for all Christian communities in the world. On the one hand two world wars, many local armed conflicts evoked many existential difficulties or problems in the human living but on the other we can notice a great scientific and technical develop. Such a situation could not be indifferent towards to the human ideal-changes between the people. It was easier to find a person similar one to other, it was easier to bring closer to somebody.

But it does not mean, that there exist no problems actually. No, also in our time we notice, that the One Catholic and Apostolic Church is debilitate by “fragmentation” of new Christian communities. This seems to be, as before, one of the most complicated ecclesiastic problems.

18.04.2018